

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. De spirituali eorundem amore. Thema. Si quis venit ad me, & non odit Patrem suum & matrem suam, non potest meus esse discipulus. Lucæ 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

complecti amore, quam parentes. *Qui amat Patrem aut Matrem, plus quam me, non est me dignus.* Matth. c. 10. Denique si omnino importunitate aut violentia parentes urantur, & ut loquitur S. Hieronymus, Epist. 2. ad Heliodorum; *Conentur in pectore tuo Christum occidere:* tunc ut subjungit idem S. Doctor, *Licet*

parvulus in collo pendeat; licet spargat crine & siccis vestibus, ubera, quibus nutritur; mater ostendat; licet in limine Patris jaceat; per calcatam perge patrem; per calcatam perge matrem; & sicis oculis, ut vexillum crucis evola: solum pietatis genus est, in hac re esse crudelem.

EXHORTATIO II. IN REGULAM VIII. SUMMARI.

Ostendit, amorem carnis exuendum nobis esse, eumque in spiritualementem convertendum.

T H E M A.

Si quis venit ad me, & non odit Patrem suum & Matrem suam; non potest meus esse Discipulus. Lucæ. c. 14. 26.

VEL:

Carnis affectum exuat ac illum in spiritualementem convertat. Reg. 8.

Quamquam certum, indubitatumque est Christi Domini Redemptoris nostri cor purissimum, tenerissimumque amore Beatissimæ Virginis Matris suæ flagrasse; nusquam tamen in divinis literis legi-

mus, illum honorifico eam matris nomine compellasse; sed mulieris. *Mulier ecce filius tuus.* Quid mihi & tibi est mulier? Et cur obsecro hoc? Ingeniose pro more expendit id mellissimus Doctor in rem nostram, Serm. de mutat. aquæ in vinum, dum ait: *Quid mihi & tibi est mulier?* Quid tibi & illi Domine? Nonne quod filio & matri. Quid ad illam pertinet, quaris? cum sis benedictus fructus

& sanguinis, seu potius amor sensualis
 est, qui respicit quidpiam, vel ad car-
 nem & sanguinem, vel ad sensualita-
 tem, vel ad conditionem aliquam na-
 turalem spectans. Sic 1. Amor seu affe-
 ctus carnem respiciens est, si quempiam
 amore prosequimur, quia ex eo nati su-
 mus; vel si amore ferimur in fratres &
 forores, quia ex iisdem parentibus orti
 sumus: vel quia nepotes sumus & san-
 guinis aut affinitatis vinculo connecti-
 mur: omnia ista fundantur in carne &
 sanguine. Huc quoque reducitur, dum
 erga certos, amorem fovemus, quia e-
 jusdem nobiscum sunt Provincia, Pa-
 triæ aut Civitatis. 2. Ad sensualitatem
 verò pertinet, si ad nonneminem tene-
 rius afficiamur, quia in orum suavitate
 & humanitate est præditus: quia formæ
 elegantia, nobilitate profæpiæ, cultu
 vestium elegantiore, aut honorum in-
 signibus decoratus est. Omnia enim ista
 sensualitatis alimenta sunt. 3. Ad con-
 ditionem autem naturalem spectat, si
 quempiam amore complectimur, quia
 ejusdem nobiscum humoris, tempera-
 menti, aut complexionis naturalis est,
 vel ejusdem conditionis, aut status, vel
 in moribus, aut modo agendi nobis est
 similis: quæ naturam respiciunt.

Quare in hac exhortatione; cur &
 quomodo amorem carnis exuere, eum
 in spiritualem convertere, cognatioque
 ordinatâ Charitate complecti oporteat,
 declarabimus.

1. Primum quod S. Ignatius parens
 noster postulat postquam quis parentes
 reliquit, est, ut omnem affectum car-
 nalem exuere studeat. *Carandum est,*
inquit Reg. 8. Ut omnem carnis affectum
erga sanguine junctos exuat. Non possu-
 mus autem carnis affectum exuere, nisi
 probe sciamus, quid sit amor carnis, aut
 in quo ille consistat. Quid igitur est a-
 mor carnis, de quo sic S. Pater loquitur?
 Respondetur: Affectus seu amor carnis

Hic porro affectus quaternis potis-
 simum rebus cognoscitur, alitur, &
 fovetur, 1. Frequenti cogitatione.
 2. Crebrâ colloquutione. 3. Literis.
 4. Negotiis: quemadmodum ex ad-
 verso; dum erga quendam odium ge-
 rimus, à cogitatione, colloquio, li-
 teris ultro citroque mittendis, aut ac-
 ciipiendis atque à negotiorum cum eo
 tractatione abstinemus. Quod si verò
 cujus-

cujusdam tenemur amore. præsertim si parentes sint aut sanguine juncti eorum recordatione, alloquiis, epistolis, negotiis plurimum delectamur; nam

1. Libenter crebrâ eorum cogitatione & recordatione occupamur: Ubi Theſaurus noſter eſt, ibidem & cor noſtrum, & animus, & memoria erit. Id quod magnum Spiritui damnium parit: dum vel vanè efferit, vel moeſtitiâ dejicit, vel cogitationes à Deo & divinis avertit: ac proinde parentes, eorum divitias, paupertatem, vitam, mores, filiorum collocationem, facultatum incrementa, fortunam, aut infortunia, identidem animo volvere; alienum eſto ab illo, qui conjunctionem cum Deo affectat, quemque ſollicitum eſſe decet de iis, quæ Domini ſunt; & curare, ut eidem placeat.

2. Elucet amor carnis, & fovetur præſentiâ & colloquiis crebris, quæ multis pernitiem & ruinam peperere: excitantur enim parentum verbis, lacrymis, geſtibus, & manuum attritionibus, affectus amoris olim ſerpenti; naſcuntur affectus gaudii in proſperis; ſollicitudinis verò, triſtitiæ & melancholiæ in adverſis; atque ita pax & quies animæ perditur. Quis minus impedire cognatos & affines ſuos potuit, quàm Chriſtus JESUS? Quis magis potuit aut voluit illos adjuvare? Nihilominus, ejus præſentiâ, & Apoſtolorum, (quorum major pars ei ſanguine aut affinitate conjuncta erat) affectio ſenſualis, proſectum eorum, & Spiritûs Sancti adventum impedivit. *Si non abiero, Paraclitus, non veniet ad vos,* inquiebat Chriſtus. Contra ve-

rò Joannes Baptiſta, qui cum Chriſto non convixit; Sed in eremo vitam egit, nec ſenſuali, ſed Spirituali & perfectiſſimo in eum forebatur amore, ad ſummam perfectionem, & Spiritûs Sancti plenitudinem pervenit. Hac de cauſa S. Franciſcus Xaverius, ut l. i. c. 9. vitæ ejus legitur, Româ in Luſitaniam tendens, & inde in Indiam Orientalem proſecturus, cum quatuor duntaxat leucis à patrio ſolo diſtaret, adduci nunquam potuit, ut vel paululum de via deſlectens, conſanguineos, imò & ſimplicem Matrem ſalutaret: quamvis eſſet illi id illa ſibi officii præſtari poſtularet; & ipſe noſſet, iſthâc occasione dilapſâ, nunquam ſibi ex inde eorundem viſendorum facultatem fore. Id ipſum præſtiterit quoque R. P. Petrus Faber cum non niſi quinque, à ſolo natali, leucis abeſſet.

3. Scriptiõne frequenti literarum, affectus carnis nutritur. Scribuntur enim non raro quæ vel mentis tranquillitatem & malaciam perturbant, variòrumque paſſionum fluctus, ac tumultus excitant, ut præteream, multum temporis pretioſi, crebris, prolixisque literis exarandis dilapidari. Præclaro nobis hac in parte præluſit exemplo S. Fundator noſter: dum enim, ut refert P. Tannerus pag. 3. depoſitis pretioſis veſtibus, indutus ſacco, & ſub vili habitu genus ſuum nobile occultans, domum Lojolæam, unâ cum omnibus paternis bonis deſcendit; nem ſuorum amorem & cogitationem ita penitus ibi reliquit; ut nihil deinceps de domo & familia ſua reſcire cuperet, nullis ad quenquam de ſuis,

nos undecim annos, datis literis: quas verò ab ipsis in fasciculo aliquando accepit, ut erant, colligatas, neque inspectas in focum iniecit.

4. In expediendis parentum aut cognatorum negotiis, dignoscitur quoque & alicuius affectus carnis: quod Apostolus vetuit; dum ait: *Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus.* Si quis è nobis parentum promotiones procuraret, negotia urgeret, controversias forenses dirigeret, testamenta exequi vellet; ne in negotiis secularibus sese intricaret; & divinis obsequiis subtraheret: *Quod enim ad alia officia confertur, hoc religionis cultui, & nostro officio decerpitur,* ait S. Ambrosius de fuga *sec. c. 2.* Si talia Redemptor noster ne quidem in re pia permittebat; quare minus permitteret in rebus mundanis? Veniens enim non nemo, ad Christi sequelam se offerens, sed prius Genitori parentandi licentiam reposcens, *Domine permittite mihi primùm ire & sepelire patrem meum:* à Christo audire debuit: *Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem vade & annuntia regnum Dei* Luca 9. 59. Doctrina huic ad amissum sese conformavit Apollonius Anachoreta, de quo Cassianus Coll. 24. c. 9. cum rogaretur à fratre secundum carnem, ut se iuvaret ad extrahendum bovem præcipitatum; respondit se jam ante annos viginti mortuum fuisse.

Hæc igitur sit una è præcipuis curis nostris in Tyrocinio affectum carnis, exuere; omnemque amorem sensualem, & naturalem, in carne, sanguine, complexione, forma, patria,

aliave re naturali fundatum deponere; ut detrimenta spiritus & profectus spiritualis, ex eo prognata declinemus.

II. Hac verò non contentus S. Fundator, mox alterum, quod requirit, subtexit: ut non modò omnem carnis affectum quisque exuat; verum etiam, ut illum in spiritualem convertat. I. e. Atque hoc est exuere veterem hominem, & induere novum, dum mandatum Dei novum impletur: *Ut diligatis invicem,* amore non alio, nisi spirituali. Quid verò est, affectum carnis in spiritualem convertere? Tunc id præstamus, quando his, quibus antè carnalia bona volebamus, nunc spiritualia optamus, volumus, ac favemus; quando parentum & cognatorum animabus, omnis generis dona spiritualia, cœlestesque favores desideramus; ac precibus nostris à Deo illis obtinere contendimus; quando omnium bonorum operum nostrorum eos participes reddimus: eoque ineffabili Bonitatis divinæ, providentiæ commendamus: quin &, si nos vitam Institutio nostro conformem duxerimus, nullatenus dubitandum est, quin Supremum Numen, etiam intuitu nostri, ratione peculiari eos ad juturum sit. Cujus rei magnus Dei amicus Abraham exemplum præbet; qui quidem pro cognato suo Loth nihil petiit, & tamen Deus propter merita Abraham, illius meminit, bonisque eum locupletavit. Appositè hanc in rem S. Ambrosius in c. 9 & 12. Luca scribit: *Necessitudinis generis, divina religionis pietas antefertur. Adde: idcirco parentes relinquere debemus, ut magis grati his simus,*

II.
Carnis affectus in spiritualem convertendus.

FF

& eos

Et eos magis amemus ; ut eos meliori modo diligamus ; etenim si eos reliquerimus , ut toti Deo tradamur , consequemur precibus nostris , quod Deus illorum misertus , ad salutem eos ducat eternam , & sic pro vita corporali , quam ab illis accepimus , retribuemus spiritualem & eternam . Deinde amabimus illos , non dilectione humanâ & sensuali , que infida toties exstitit ; sed Charitate Dei , que fidelissima est , & miserum amorem carnalem , elevabimus in spiritualem , per quem plus & fidelius , & constantius , & utilius eos diligimus . Haec tenus S. Ambrosius : Idem hoc prudentissimè in Regula citata commendat S. Ignatius . Si verò Tyrorum quispiam , praesertim antequam in virtute bene fundatus sit , cognatos adjuvare velit , timendum est , ut veniat , usque in Endor , & fiat ut steruus terræ . Hujus rei exemplum tragicum S. Bernardus refert Serm. 64. in Cantica . Vidi ego , ait , hominem incedentem bene , & ecce cogitatio (quidni vulpecula fuit) quantum , inquit , bonum , quo solus fruor : si essem in patria , possem utique impertiri Fratribus & cognatis , notis & amicis : amant me ; facile acquiescent suadenti . Ut quid perditio hæc ? Vado illuc , & salvo multos ex illis , & me pariter : nec verendum in loci mutatione ; etenim dum benefaciam , quid interest ubi ? nisi quod illic procul dubio satius , ubi fructuosius degam ? Quid plura ? It & perit miser , non tam exul ad patriam , quam canis reversus ad vomitum . Et se perdidit infelix , & suorum acquisivit neminem . Hæc S. Bernardus .

Sit tam periculosum est , nondum in perfectione stabilito , Cognatorum fa-

litem querere ; quanto periculosius , secularia eorum negotia tractare ? Id minime nobis eveniet , si carnis affectum in spiritualem transformaverimus ; & spiritualibus obsequiis ac precum suffragiis , pro Institutio nostro , eos profecti fuerimus .

III. His tertium à S. Patriarcha , in Regula dicta requisitum accedit , ut scilicet debitum Charitatis ordinem observemus . *Etsi que diligant eo solùm amem , quem ordinata Charitas exigit .* Ordinata autem Charitas est , quando in amando debitum ordinem tenemus , & illos magis amamus , quos secundum rectam rationem magis amare obligamur . Magis autem , secundum rectam rationem , amare oportet eos , quibus cum majorem in Spiritu conjunctionem habemus . Sic , v. g. Primo loco & ante omnia amandus est Deus . 2. Anima nostra propter Deum . 3. Superiores , qui sunt Patres in Spiritu . 4. Reliqui Fratres secundum Spiritum , nempe Patres & Fratres Societatis ; & interius quidem illos magis , qui majori perfectione sunt conspicui ; exterius autem , æquali omnes benevolentia prosequendi sunt . Huic tamen non obstat ; ut libentius quis recreationis tempore , cum illa versetur , qui magis ædificant , & Spiritum juvant ; modò non offendamus alios .

Post hos , amore spirituali completendi veniunt . 1. Parentes . 2. Fratres , sorores , consanguinei . 3. Proximi , apud quos habitamus ex obedientia . 4. Omnes reliqui Christiani . 5. Denique infideles . Ad ordinatam quoque Charitatem pertinet , ut Consanguineorum a-

nimam

nimiam præ corpore diligamus: ut si infelices sint, contempti, infirmi, paupertate preffi, non cupiamus aut petamus aliter eos ab his adversitatibus liberari, quam prout salutem eorum expedit. Contra verò, si prosperitate, honore, sanitate, opulentiâ beentur, non aliâ de causa, gaudio perfundamur; nisi quia inde Deo & Reipublicæ Christianæ utilitas nascitur. In adversis non nimiam tristitiâ obruamur, in secundis non gaudium nimio exultemus; eos laude non nisi moderatâ prosequamur; non libenti animo de illis colloquia miscemus, non de illis inaniter esferamur, & nisi sint sancti, de illis non interrogemus, non crebrò inuisamus, non literas frequentes exaremus, sed amori carnali & naturali mortui, solâ Charitate supernaturali vivamus.

Præclarissimum in his charitatis spiritualis specimen S. Pater noster filiis suis exhibuit, de quo in vita ejus meminit P. Ribadeneira L. 2. c. 5. Quando multis de causis Sociorum suorum suavis in patriam proficiscebatur; appropinquanti mox Fratres & cognati obvios misere, qui eum in arcem suam Loyolam adducerent: verùm id minimè ipsi persuaderi potuit; sed Aspeithiam ad oppidum Loyolæ vicinum perrexit, ubi Clerus, populûsque, supplicabundus, tanquam viro sancto, ante oppidi ingressum occurrit. Fratres quoque & propinqui, non modò demissè rogârunt, sed & adjurarunt quodammodo; ut Loyolam secum concederet: at nullis precibus, nullis rationibus aut sua-

tionibus locum dedit: ad Xenodochium & pauperes divertit. Quo deinde Fratris ejus uxor lectum magnificè exornatum, supellectilem, cibum & omnia viro nobili digna manuliberali submitit: sed neque lecto uti, neque cibo vesci sustinuit; verùm hoc in pauperes distributo, ipse humi somnum carpsit, & pane emendicato victavit. O specimen prorsus illustre abnegationis carnis & sanguinis! quod meritò nobis ruborem injiciat, atque exuendum carnis affectum, eumque in spiritualem commutandum, ordinemque charitatis observandum inflammet!

Quocirca, Charissimi, exemplo Christi Domini & S. Patris nostri Ignatii, aliorumque plurimorum, animati, omnem carnis & sanguinis affectum & inordinatum erga parentes & cognatos amorem exuere conemur: & crebram memoriam illorum, crebram allocutionem, scruptionem, conversationem & negotiorum executionem devitemus; quæ grandia Spiritui detrimenta pariunt. Deinde puro, sincero ac spirituali amore eos in Domino amplectamur; ferventibus precibus, bonis operibus & religiosa vitæ cursu eos adjuvemus, plûsque illis emolumentis spiritualis adferemus, quam rebus aliis adiaphoris, vel illis, vel nobis, vel utrisque nocivis. Denique ordinata illos dilectione prosequamur: hæc viâ, famulis Deo dignis, charisque Christi discipulis ac Sociis accensebimur.